

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/272/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7109207234
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7109207234.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a členiek senátu JUDr. Diany Solčányovej a JUDr. Ludviky Bodnárovej v právnej veci navrhovateľky: S.. S. Q. K. nar. XX.X.XXXX bývajúca v H., K F. XX zastúpená advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach na Štúrovej 20 proti manželovi navrhovateľky: F.. U. Q. R. nar. XX.XX.XXXX bývajúci M. S. XXX, esc. B., N. 1, G. D. zastúpený advokátom JUDr. Matúšom Lemešom so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach na Kuzmányho 29 v konaní o rozvod manželstva účastníkov konania a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému I. Q. nar. XX.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9 o odvolaní manžela navrhovateľky (otca dieťaťa) proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo 7.4.2017 č.k. 13C 101/2009-1036 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o vyživovacej povinnosti otca k mal. I. Q. nar. XX.X.XXXX a úprave styku na čas po rozvode a povinnosti otca zaplatiť trovy štátu.

M e n í rozsudok v napadnutom výroku o zastupovaní mal. I. Q. tak, že obidvaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo 7.4.2017 č.k. 13C 101/2009-1036 rozviedol manželstvo účastníkov: Mgr. S. Q. K., rod. K. nar. XX.X.XXXX a U. Q. R. nar. XX.XX.XXXX uzavreté dňa 21.12.2002, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu S. časti H. - N. mesto vo zväzku XXX ročník XXXX na strane XX pod poradovým číslom XXX. Na čas po rozvode zveril maloletého I. Q. nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky (navrhovateľky), ktorá bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Zaviazal otca (manžela navrhovateľky) prispievať na výživu maloletého I. Q. 350 Eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci dopredu matke dieťaťa od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. Upravil styk otca (manžela navrhovateľky) s maloletým I. každý tretí víkend v mesiaci od piatku od 15:00 hod. do 18:00 hod., v sobotu od 14:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 14:00 hod. do 18:00 hod. v mesiacoch február, máj, september a november každého roka a v čase zimných prázdnin 30.12. od 14:00 hod. do 18:00 hod. a 1.1. od 14:00 hod. do 18:00 hod. za prítomnosti matky dieťaťa. Uložil matke povinnosť jedenkrát v mesiaci informovať otca o podstatných veciach týkajúcich sa maloletého. Otcovi priznal oprávnenie telefonovať s maloletým I. každú nedeľu a v stredu v čase od 19:00 hod. do 20:00 hod.. Zaviazal otca zaplatiť na účet Okresného súdu Košice I trovy znaleckého dokazovania 890,14 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v prevyšujúcej časti štát nemá právo na náhradu trov znaleckého dokazovania. O trovách medzi účastníkmi rozhodol tak, že žiaden z nich nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie založil na tom podklade, že manželia žijú oddelene od roku 2009, ich manželstvo je dlhodobo a vážne rozvrátené a neplní žiadnu zo svojich funkcií vyplývajúcich zo Zákona o rodine, preto manželstvo navrhovateľky a jej manžela rozviedol. Starostlivosť o maloletého I., ktorý sa narodil v manželstve, zabezpečuje od narodenia dieťaťa navrhovateľka, jej starostlivosť nebola spochybnená v priebehu konania, preto maloletého zveril pre čas po rozvode manželstva rodičov do osobnej starostlivosti matky (navrhovateľky) s poukazom aj na to, že otec dieťaťa s touto formou starostlivosti súhlasil.

3. Súd prvej inštancie o vyživovacej povinnosti otca voči maloletému I. rozhodol na tom podklade, že otec, ako súkromný podnikateľ v oblasti realít dosiahol v roku 2016 čistý zisk 7.867, 60 Eur z podnikateľskej činnosti, je vlastníkom nehnuteľností (byť patriaci do BSM, parkovisko) a tvrdenie otca, že tieto nehnuteľnosti v súčasnosti už neprenajíma posúdil ako účelové s poukazom na to, že napriek vlastníckemu právu k bytu v mieste svojho trvalého bydliska prenajíma byt za 720 Eur mesačne, v ktorom žije so svojou partnerkou a dvomi maloletými deťmi (X. Q. K. a D. Q. K.), ktoré sa narodili z jeho terajšieho vzťahu. Pri rozhodovaní o výživnom porovnal pomery v čase predchádzajúcej úpravy výživného rozsudkom Okresného súdu Košice I z 19.10.2016 č.k. 11P 18/2009-981, ktoré bolo vo výroku o výživnom potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 30.3.2017 č.k. 7CoP 19/2017-1040 s pomermi v čase terajšieho rozhodovania a dospel k záveru, že nebola preukázaná žiadna podstatná zmena pomerov odôvodňujúca iné rozhodnutie o výživnom pre čas po rozvode manželstva, preto zaviazal otca prispievať na výživu maloletého I. 350 Eur mesačne od právoplatnosti výroku o rozvode manželstva účastníkov konania. Pri rozhodovaní uplatnil princíp potenciality možnosti a schopnosti otca plniť si vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu rovnako, ako Okresný súd Košice I a Krajský súd Košice v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému I. na čas do rozvodu manželstva s poukazom na to, že k žiadnej zmene pomerov nedošlo, ako to potvrdili aj účastníci konania.

4. Rozhodnutie o úprave styku otca s maloletým I. založil rovnako na tom podklade, že od predchádzajúceho rozhodnutia o styku rozsudkom Okresného súdu Košice I z 19.10.2016 č.k. 11P 18/2009-981, ktoré bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 30.3.2017 č.k. 7CoP 19/2017-1040 nebola preukázaná žiadna zmena pomerov odôvodňujúca inú frekvenciu a rozsah styku a s poukazom na závery znaleckého posudku znalkyne PhDr. Y. A., znalkyne z odboru psychológie, klinická psychológia detí a poradenská psychológia z 18.5.2010 a závery znaleckého posudku znalca PhDr. D. P. z 28.1.2013 a tiež rešpektujúc vôľu maloletého I. upravil styk rovnako, ako bol upravený rozhodnutím súdu na čas do rozvodu manželstva. Znalecký posudok MUDr. Y. V. z 29.6.2015 nepoužil ako dôkaz, pretože znalkyňa prekročila súdom uloženú povinnosť (znalkyni bola uložená povinnosť vyjadriť sa k otcom podaným námietkam) a bez toho, aby jej bol doručený súdny spis a vypočula, resp. vyšetrila všetkých účastníkov konania, vypracovala znalecký posudok. Z tohto titulu znalkyni nepriznal ani znalečné. Rovnako nepoužil ako dôkaz znalecký posudok Doc. MUDr. F. O., PhD., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria z 28.1.2016, pretože závery svojho posudku odpísal zo znaleckého posudku vypracovaného ním pribratou konzultantkou z odvetvia psychológie PhDr. D. N., ktorá nemá kvalifikáciu pre posudzovanie psychiatrickej diagnózy, v tomto prípade k diagnóze vysoko funkčného autizmu dieťaťa.

5. Súd prvej inštancie vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania a zistený skutočný stav dospel k záveru, že v tomto prípade je potrebné uložiť matke dieťaťa povinnosť informovať otca o všetkých podstatných náležitostiach týkajúcich sa dieťaťa jedenkrát v každom mesiaci a tiež rozhodnutím súdu priznať otcovi právo na telefonický styk s maloletým I. každú nedeľu a stredu v čase od 19:00 hod. do 20:00 hod. za účelom zabezpečenia kontaktu otca a dieťaťa.

6. Trovy konania, ktoré vznikli z titulu znaleckého dokazovania vo výške 611,20 Eur za znalecký posudok vypracovaný PhDr. Y. A., 631,32 Eur za znalecký posudok vypracovaný PhDr. D. P., 249,68 Eur za znalecký posudok vypracovaného Doc. MUDr. F. O., PhD. a 288,08 Eur za vypracovanie znaleckého posudku znalkyňou Ing. S. V. (znalkyňa z odboru ekonómia a manažment, odvetvie účtovníctvo a daňovníctvo) spolu 1.780,28 Eur zaviazal zaplatiť otca v 1/2, t.j. 890,14 Eur a v prevyšujúcej časti (890,14 Eur) nepriznal štátu náhradu trov konania s odôvodnením, že na strane matky (navrhovateľka) sú predpoklady na oslobodenie od súdneho poplatku vzhľadom na jej príjem a výdavky. Nariadenie znaleckých dokazovaní odôvodnil tým, že vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa sa uplatňuje tzv. vyšetrovací (vyhľadávací) princíp, teda súd rozhoduje na základe vlastnej úvahy o potrebe znaleckého dokazovania.

7. O trovách konania medzi účastníkmi rozhodol podľa § 52 CMP.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to proti výroku č. II., III, IV a VIII podal včas odvolanie otec dieťaťa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 CSP písm. d/, f/ a h/ v spojení s § 62 ods. 1 CMP s odôvodnením, že rozsudok v napadnutej časti považuje za nesprávny a s jeho závermi sa nestotožňuje, pretože vychádza najmä z nedostatočne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci. V konečnom dôsledku má za to, že rozsudok je nepreskúmateľný, jeho odôvodnenie je arbitrárne a nespĺňa náležitosti § 220 ods. 2 CSP. Opierajúc sa o stanovisko súdnej praxe má za to, že súd mal v odôvodnení rozsudku komplexne zhrnúť dôkaznú situáciu a náležite sa vysporiadať so všetkými relevantnými dôkazmi. Táto časť odôvodnenia mala vyznieť mimoriadne logicky a konzistentne, čo znamená, že súd mal posúdiť všetky dôkazy predovšetkým v ich vzájomných súvislostiach tak, aby presvedčivo vyargumentoval dôkazmi zistený skutkový stav. Súd prvej inštancie takto evidentne nepostupoval. Súd sa najmä nevysporiadal s relevantnými závermi znaleckých posudkov, resp. odborných vyjadrení a napriek tomu, že si v zásadných otázkach protirečili, rozpory neodstránil. Vo vzťahu k výroku rozsudku č. II. v časti, v ktorej súd iba matke priznáva oprávnenie zastupovať a spravovať majetok maloletého I. vyjadril názor, že je funkčným rodičom, spôsobilým vykonávať rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k maloletému synovi v celom rozsahu a nie je preto dôvodné, aby mu rozhodnutím súdu nebolo priznané právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok. Vychádzajúc zo súdnej praxe má za to, že súd mal o tejto veci rozhodnúť tak, že obaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloletého I. a spravovať jeho majetok.

9. Vo vzťahu k výroku rozsudku č. III (výživné) uviedol, že súdom určené výživné 350 Eur mesačne považuje za neprimerane vysoké vzhľadom na jeho zárobkové a majetkové pomery a tiež s ohľadom na odôvodnené potreby dvanásťročného dieťaťa. Súd napokon vychádzal len s ničím nepreukázanej domnienky, že neuvádza všetky svoje príjmy účelovo. Tieto závery súdu sú neopodstatnené a nezodpovedajú skutkovému stavu o to viac, že vždy zodpovedne predkladal súdu všetky ním požadované účtovné doklady. Nemožno opomenúť, že podniká na trhu s realitami, teda ide o segment trhu, ktorý je veľmi nestabilný a bol najviac postihnutý hospodárskou krízou, ktorá vypukla v roku 2009. Je všeobecne známe, že táto kríza obzvlášť mimoriadne zasiahla Španielsko a táto krajina bola medzinárodnými inštitúciami upozornená aj na hrozbu štátneho bankrotu. Rovnako je známe a jednoducho verifikovateľné, že Španielsko má vysokú mieru nezamestnanosti. Navyše, zatiaľ, čo matka má vyživovaciu povinnosť len voči maloletému I., on má vyživovaciu povinnosť aj voči svojim dvom ďalším maloletým deťom X. a D.. Súd nezobral na zreteľ, že musí vynakladať finančné prostriedky aj na cestu zo Španielska na Slovensko a naspäť a musí tiež financovať na Slovensku ubytovanie. Jednoducho nie je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu maloletého I. sumou viac ako 150 Eur mesačne. Súdom určená výška výživného 350 Eur mesačne je pre neho fakticky likvidačná. Na druhej strane výšku výživného 350 Eur nepovažuje za primeranú ani s ohľadom na odôvodnené potreby dvanásťročného dieťaťa navyše, ak voči nemu má vyživovaciu povinnosť aj matka, prirodzene rešpektuje, že matka zabezpečuje vyživovaciu povinnosť aj formou osobnej starostlivosti o dieťa. Podotkol, že zatiaľ čo matka počas roka sa zúčastňuje viacerých dovolení, on si nemohol dovoliť žiadnu dovolenku, teda je zrejmé, že pomery matky nie sú až také zlé, ako ich deklaruje. V rozhodnutí súdu absentuje odôvodnenie, akú výšku výdavkov mal súd za preukázanú na strane maloletého I. a tiež neuviedol, prečo súd určil výživné práve 350 Eur. Zastáva názor, že v tejto časti je rozsudok nepreskúmateľný, keďže svoje rozhodnutie náležite nezdôvodnil.

10. Vo vzťahu k výroku rozsudku č. IV uviedol, že súd svoje závery o úprave styku zhrnul iba v dvoch stručných odsekoch (50, 51) a iba stroho konštatuje, že pri rozhodovaní prihliadol na znalecké posudky psychológov PhDr. A. a PhDr. P. a nebral do úvahy znalecký posudok MUDr. O. a rešpektoval želanie dieťaťa. Je nesporné, že súd nemal kvalifikovane za preukázanú potrebu prítomnosti matky pri styku. Súd preukázateľne neupustil od potreby odborného zodpovedania tejto otázky napriek existujúceho znaleckého posudku PhDr. A. a PhDr. P., keď 6.3.2015 nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou MUDr. Y. V. a 6.7.2015 znalcom Doc. MUDr. F. O., PhD., kde v oboch uzneseniach uložil znalcom povinnosť posúdiť aj potrebu prítomnosti matky pri styku otca s dieťaťom. Súd neprihliadol na znalecké posudky MUDr. V. a Doc. MUDr. O., PhD. a nijako nezdôvodnil, prečo napokon upustil od potreby odborného zodpovedania tejto otázky o to viac, že v minulosti na jej zodpovedaní opakovane trval. Nemožno opomenúť, že prežívanie vzťahov vzhľadom na odlúčenie a pretrvávajúce napätie medzi rodičmi sa časom mení, u dospelého človeka sú viac menej rokmi nemenné, kým rozvoj u dieťaťa napreduje, jeho

myslenie, vnímanie, socializácia sa v čase vyvíjajú. V čase vypracovania znaleckého posudku PhDr. A. a PhDr. P. mal maloletý I. iba päť, resp. sedem rokov a v súčasnosti má už dvanásť rokov. Súd nijako nezodpovedal, prečo napokon upustil od potreby odborného zodpovedania tejto otázky, neuviedol, čím neexistujúce znalecké dokazovanie nahradil, preto jeho rozhodnutie je v tejto časti arbitrárne a nepreskúmateľné, keďže absolútne absentujú úvahy súdu, ktorými sa v tejto veci riadil a teda vôbec nie je zrejmé, prečo súd takto rozhodol. Závery znalcov PhDr. A. a PhDr. P., že postupne potom, čo sa styk za prítomnosti matky ukáže ako realizovateľný, možno pristúpiť k inej forme styku, boli sformulované pred siedmimi resp. štyrmi rokmi, kedy sa styk realizoval za prítomnosti matky, to znamená, že ak súd aj v súčasnosti trval na prítomnosti matky, je zrejmé, že doterajšia forma styku sa neosvedčila a vôbec nesleduje záujem maloletého dieťaťa na vybudovaní a prehľbovaní kvalitného vzťahu s otcom. Súd v celom rozsahu odignoroval znalecké posudky Doc. MUDr. O., PhD., resp. PhDr. N. (konzultantky), čím porušil princípy CMP a náležite nezistil objektívny skutkový stav týkajúci sa maloletého dieťaťa. Súd začiatkom roku 2015 dospel k záveru, že jeho meritórne rozhodnutie závisí od posúdenia otázky, či maloletý I. trpí diagnózou vysokofunkčný autizmus, keďže matka súdu predložila lekárske správy MUDr. J. Y. a MUDr. Y. V., ktoré to mali potvrdzovať. Na zodpovedanie tejto otázky súd uznesením zo 6.3.2015 nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou MUDr. Y. V. a nakoľko konaním znalkyne došlo k zmareniu znaleckého dokazovania, súd uznesením zo 6.7.2015 nariadil nové znalecké dokazovanie, ktoré mal vykonať znalec Doc. MUDr. F. O., PhD., na ktorý napokon neprihliadal. Súd nové znalecké dokazovanie nenariadil a napriek tomu meritórne vo veci rozhodol. Nie je jasné, akým spôsobom sa súd vysporiadal s otázkou, ktorej vyriešenie ešte v roku 2015 považoval za zásadné pre rozhodnutie vo veci samej. Súd adekvátne nezodpovedal, prečo v celom rozsahu neprihliadal na závery znaleckého posudku MUDr. O., PhD., ktorý psychiatricky vyšetril maloletého I., čo potvrdil aj vo svojej výpovedi na pojednávaní, na ktorom zotrval na záveroch znaleckého posudku, najmä na tom, že dieťa je z psychiatrického hľadiska zdravé a netrpí žiadnou duševnou chorobou. Znalec bol odborne kvalifikovaný odpovedať na takto súdom položenú otázku a súd ani nikdy nespochybnil, že znalec maloletého I. psychiatricky vyšetril. Keďže súd nedáva odpoveď na otázku, prečo je záver o psychiatrickom vyšetrení maloletého I. nepoužiteľný, aj v tejto časti je rozsudok absolútne nepreskúmateľný. Súd rovnako nezodpovedal, prečo neprihliadol na závery znaleckého posudku PhDr. N. (konzultantky) v časti, kde sa vyjadrovala k otázkam, na ktoré je ako psychologička kompetentná odpovedať. Je potom otáznave, prečo potom súd umožnil výsluch týchto znalcov, ktorí na pojednávaní neuviedli nič také, čo by spochybňovalo hodnovernosť záverov ich posudkov a odôvodňovalo rozhodnutie súdu na tieto posudky neprihliadať. Znalčka PhDr. N. sa ani nesituovala do pozície psychiatričky a neprekračovala svoje kompetencie, ako to nesprávne ustálil súd. Pokiaľ ide o rešpektovanie názoru maloletého dieťaťa uviedol, že tento je nepochybne potrebné rešpektovať, ale neznamená to, že sa ním treba nekriticky riadiť. Maloletý I. žije takmer deväť rokov výlučne vo sfére vplyvu matky a jej rodiny, zatiaľ čo on nemal na dieťa prakticky žiaden dosah a vplyv. Z vyjadrenia kolíznej opatrovníčky aj PhDr. N. jasne vyplýva, že dieťa preberá názor matky na formu styku s otcom. Navyše súd takto postupoval v situácii, keď nemal vôbec za preukázané, či maloletý I. netrpí psychiatrickou diagnózou, preto v žiadnom prípade nemohol dospieť k záveru, že rešpektovanie želania maloletého je v jeho najlepšom záujme. V rozhodnutí súdu tiež absentuje zdôvodnenie, prečo samotný súd nezisťoval názor maloletého dieťaťa bez prítomnosti iných osôb (§ 38 ods. 2 CMP), ale prenechal to na kolízneho opatrovníka. Je nesporné, že medzi rodičmi sú dlhodobé napäté vzťahy a určite nie je v záujme maloletého, aby bol s týmto napätím zbytočne konfrontovaný. Prítomnosť matky pri realizácii styku toto napätie vytvára a bráni tomu, aby sa medzi otcom a maloletým synom mohol vytvárať normálny, zdravý citový vzťah. Jeho, ako otca nič nediskvalifikuje, prečo by nemohol tráviť so svojim synom čas osamote, a to bez toho, aby mal nad sebou kontrolu v osobe matky. Prítomnosť matky bude v maloletom dieťati len upevňovať pocit, že otec je osobou, pred ktorou sa treba mať na pozore a stretnutie s ním treba jednoducho pretrpieť. Práve opak je pravdou, lebo nepredstavuje pre syna žiadnu hrozbu, nie je nesvojprávny a netrpí žiadnou psychickou poruchou. Svojho syna úprimne miluje a chce mať s ním vytvorený normálny vzťah, ako má byť medzi otcom a synom. Maloletý I. má už 12 rokov a určite dokáže tráviť čas so svojim otcom bez prítomnosti matky. Bežne sa stretáva s kolektívom iných ľudí, či už dospelých alebo rovesníkov, zúčastňuje sa rôznych športových aktivít a pri tom všetkom matka prítomná nie je. Matka určite nie je tou osobou, ktorá bude nápomocná pre formovanie vzťahu maloletého s otcom. Jej negatívny vzťah k otcovi nepochybne vyplýva na nazeranie maloletého I. na osobnosť otca. Napokon toto sa odráža aj vo vyjadrení maloletého I. „V kuse sa musel kvôli otcovi trepať na vyšetrenie, stále to bolo o jeho otcovi a nie o ňom, čo ho unavuje...“, ktoré potvrdzuje, že aj prebiehajúce súdne konanie matka maloletému synovi tlmočí. Súd v rozhodnutí vôbec nezodpovedá, na základe čoho upravil rozsah styku a preto ani nepozná dôvody, prečo súd nereflektoval na jeho návrh prednesený 3.3.2017, keď navrhoval, aby sa jeho

styk s maloletým I. nerealizoval každý tretí, ale každý druhý víkend, a to od piatku od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod. v mesiacoch máj, jún a júl a ďalej každý august v roku od 1.8. od 9:00 hod. do 31.8. do 18:00 hod.. Rozhodnutie súdu je preto aj v tejto časti opäť arbitrárne a nepreskúmateľné.

11. Vo vzťahu k výroku rozsudku č. VIII uviedol, že považuje za nespravodlivé, aby znášal trovy konania znaleckého dokazovania znalcom Doc. MUDr. O., PhD., keď súd odmietol na závery tohto znaleckého posudku prihliadať. V súčasnosti nie je v jeho schopnostiach a možnostiach uhradiť jednorázovo výšku trov znaleckého dokazovania 890,14 Eur a preto navrhol, aby náhradu týchto trov znášal štát.

12. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zmenil tak, že: obaja rodičia sú oprávnení maloletého I. zastupovať a spravovať jeho majetok, je povinný prispievať na výživu maloletého I. 150 Eur mesačne od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva a je oprávnený stretávať sa s maloletým každý druhý víkend v mesiacoch máj, jún, júl a september od piatku od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a každý august od 1.8. od 9:00 hod. do 31.8. do 18:00 hod. s tým, že prevzatie a odovzdanie dieťaťa sa uskutoční v mieste trvalého bydliska matky a štát nemá právo na náhradu trov znaleckého dokazovania.

13. Matka vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch potvrdiť ako vecne správny.

14. K odvolaniu otca voči výroku rozsudku č. II uviedla, že v tomto prípade je nesporné, že maloleté dieťa žije s ňou na Slovensku od júla 2008, zabezpečuje mu osobnú starostlivosť v plnom rozsahu a vybavuje všetky záležitosti, ku ktorým pri výchove dieťaťa a starostlivosti oň dochádza. Otec žije v Španielsku, neovláda slovenský jazyk, nemá vedomosti o potrebách každodenných (aj osobitných) maloletého (dokonca niektoré z týchto potrieb tvrdošijne popiera), je teda zrejmé, že uvedené okolnosti v živote maloletého I. neumožňujú záver o tom, že by zastupovanie dieťaťa jeho otcom bolo bez akýchkoľvek pochybností vždy v najlepšom záujme dieťaťa a nemožno ani uzavrieť, že by otec pri vykonávaní úkonov pri zastupovaní dieťaťa konal s dostatočnými vedomosťami o potrebách maloletého dieťaťa, a že by teda jeho rozhodnutia mohli byť a boli na prospech maloletého. V priebehu celého konania otec odmietal akceptovať špecifickú vývinu maloletého I. a neexistuje žiadny spôsob, akým by bolo možné logicky dospieť k záveru, že otec tieto špecifiká neakceptuje, ale bude pri zastupovaní maloletého postupovať v súlade s osobitnými potrebami dieťaťa. Uvedené sa rovnako vzťahuje aj na spravovanie majetku maloletého s poukazom aj na to, že otec nerešpektuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutia súdov o výške jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému I..

15. Odvolanie otca proti výroku o výživnom (III.) rovnako nemožno považovať za dôvodné, ktoré sú rovnakého druhu a obsahu ako boli tie, ktoré predkladal vo veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 11P 18/2009, s ktorými sa vysporiadal Krajský súd v Košiciach vo svojom rozsudku z 30.3.2017 sp. zn. 7CoP 19/2017 (úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému I. na čas do rozvodu manželstva). Poukázala na bod VIII rozsudku odvolacieho súdu (7CoP 19/2017), ktorým tento reagoval na odvolacie námietky otca proti výroku o výživnom. K odvolacím námietkam otca tiež uviedla, že tieto sú nielenže všeobecné (hospodárska kríza a nezamestnanosť), ale z neznámych dôvodov sa v roku 2017 odvolávajú na hospodársku krízu, ktorá sa prejavila v roku 2009. Otec ponecháva bokom skutočnosť, na ktorých založil svoje rozhodnutie vo veci výživného súd prvej inštancie, napríklad to, že otec vlastní byt, ktorý prenajímal a napriek tomu, že v súčasnosti je podľa jeho tvrdenia prázdny, údajne býva so svojou partnerkou a dvoma deťmi v podnájme, za ktorý platí 720 Eur. Ani skutočnosť, že otec zamestnáva dvoch zamestnancov, na ktorých má mesačné náklady 3.000 Eur, neumožňuje urobiť záver, že príjmy, ktoré deklaroval pred súdom, zodpovedajú skutočnosti a vypovedajú o jeho možnostiach a schopnostiach prispievať na výživu maloletého. Pokiaľ poukazuje na jej vyživovaciu povinnosť voči maloletému I., je potrebné skonštatovať, že na jednej strane plní svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému I. tým, že mu poskytuje bývanie a osobnú starostlivosť, zabezpečuje všetky potreby maloletého dieťaťa, a to bez ohľadu na to, do akej miery na ne otec svojim výživným prispieva. Jej rodičia sa snažia v neľahkej situácii z pochopiteľných dôvodov ju podporiť, ale táto dobrovoľná podpora nenahrádza vyživovaciu povinnosť rodiča voči dieťaťu. Dáva do pozornosti, že rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P 18/2009 z 19.10.2016 sa stal vykonateľným 10.11.2016 a právoplatný 19.4.2017, pričom otec naďalej ignoruje svoju povinnosť prispievať na výživu maloletého I. sumou určenou právoplatným a vykonateľným rozsudkom súdu a prispieva na výživu maloletého 150 Eur mesačne. K náprave nedošlo ani potom, čo bol otec prostredníctvom svojho právneho zástupcu upozornený na túto skutočnosť, ako aj

na trestnú zodpovednosť vyplývajúcu z neplnenia vyživovacej povinnosti vo výške určenej súdom. Otec aj v tejto veci, tak ako vo všetkých iných otázkach týkajúcich sa výchovy a starostlivosti o maloletého I., nie je ochotný rešpektovať žiadne pravidlá okrem tých, ktoré si on sám vytvoril. Tak, ako nerešpektuje potreby maloletého a nevyhnutnosť sa im prispôbiť, tak nerešpektuje ani rozhodnutie súdov.

16. Odvolanie otca proti výroku rozsudku č. IV (úprava styku) rovnako nepovažuje za dôvodné. Z obsahu odvolania je zrejmé tak, ako z priebehu celého konania, že otec nie je ochotný a zrejme ani schopný vnímať maloleté dieťa, jeho potreby a špecifiká jeho vývinu inak, ako svojou vlastnou optikou charakteristickým znakom, že popiera všetky okolnosti, ktoré odporujú jeho vlastným názorom. K námietke otca, že súd nezohľadnil znalecký posudok Doc. MUDr. O., PhD ani znalecký posudok PhDr. N. vyjadrila názor, že takýto postup súdu je v súlade s ustanovením článku 16 ods. 2 CSP. K postupcu znalca Doc. MUDr. O., PhD zaujal stanovisko aj Krajský súd v Košiciach vo svojom uznesení z 27.10.2016 sp. zn. 7CoP 178/2016 so záverom, že charakter a rozsah účasti príbratej konzultantky PhDr. N. na vypracovanie znaleckého posudku je v rozpore s účelom činnosti konzultanta, ktorú má zákon na mysli, keďže úlohou konzultanta je posúdiť iba niektoré čiastkové otázky, na ktoré svojou odbornosťou nepostačuje ustanovený znalec, rozhodne však nemôže byť úlohou konzultanta vypracovanie samostatného znaleckého posudku, ako to bolo v tomto konkrétnom prípade. Takáto účasť konzultanta na vypracovaní znaleckého posudku sa vymyká z rámca činnosti, ktorú má na mysli zákon pri určení úloh konzultanta a prekračuje ju. Z uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP 178/2016 z 27.10.2016 teda jednoznačne vyplýva, že pri vypracovaní znaleckého posudku, kedy znalec z odboru psychiatrie Doc. S.. O., PhD. dal vypracovať celý znalecký posudok PhDr. N., ktorý navyše kopiroval do svojho znaleckého posudku, nepostupoval znalec zákonne. Pokiaľ by súd uvedené dôkazy zohľadnil, postupoval by v rozpore s ustanovením čl. 16 ods. 2 CSP. Na tejto skutočnosti nič nemení ani fakt, že krajský súd vo vyššie uvedenom rozhodnutí odobril postup súdu prvej inštancie, ktorý priznal znalcovi odmenu za „jeho časť“ znaleckej činnosti. Súdom prvej inštancie však pri rozhodovaní o veci samej mal dostatok informácií o tom, akým spôsobom znalec z odboru psychiatrie Doc. MUDr. O., PhD do znaleckého posudku prebral záver psychologičky PhDr. N. o neexistencii diagnózy vysokofunkčného autizmu u maloletého I. napriek tomu, že to bol práve znalec z odboru psychiatrie a nie znalkyňa z odboru psychológie, kto by mal mať odborné vedomosti na posúdenie otázok spadajúcich do zdravotníckeho odvetvia psychiatria. Ako však vyplýva z výpovede PhDr. D. N. na pojednávaní 7.4.2017 výslovne potvrdila, že „nemá kompetenciu stanoviť diagnózu vysokofunkčný autizmus“ napriek tomu, že v listine označenej ako Znalecký posudok č. 94/2015 výslovne uviedla, že „diagnóza vysokofunkčný autizmus sa u maloletého dieťaťa nepotvrdila“. Naopak, otec z pochopiteľných dôvodov obchádza listinné dôkazy získané v súlade so zákonom a predložené súdu, konkrétne správu z psychologického vyšetrenia Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva z 29.2.2016, ako aj správu zo špeciálno-pedagogického vyšetrenia súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva zo 7.3.2016, z ktorých vyplývajú závery o tom, aké špecifiká vyžaduje prístup k maloletému I. a komunikácia s ním. Nesporne z tých istých dôvodov otec nevenuje žiadnu pozornosť výpovedi Mgr. S. G., bývalej triednej učiteľky maloletého, ktorá vo svojej výpovedi na pojednávaní 7.4.2017 detailne opísala problémy maloletého, ktoré vnímala z dennodenného kontaktu vo výchovno-vzdelávacom procese s maloletým. Je zrejmé, že otec neakceptuje akékoľvek vývinové problémy maloletého, a teda ani potrebu prispôbiť týmto vývinovým špecifikám svoj prístup k maloletému. Maloleté dieťa je vo svojej situácii takto osobitne pri styku s otcom zraniteľné, keďže nie je schopné očakávať, že práve otec sa bude správať spôsobom, ktorý je so zreteľom na osobitosti vývoja maloletého preňho ohrozujúce. Za týchto okolností je prítomnosť matky pri styku nevyhnutnou súčasťou opatrení zo strany súdu zabezpečujúcich, že styk s otcom maloleté dieťa neohrozí. Je to práve ona, ako matka, ktorá pri styku otca s dieťaťom poskytuje dieťaťu istotu, stabilitu a podporu v situáciách, keď je dieťa zneistené správaním otca, ktorý, ako už bolo uvedené, svoje správanie I. potrebám nijako neprispôbuje. Po vynesení rozsudku súdom prvej inštancie došlo k udalostiam, ktoré nad rámec skutočností, ktoré boli známe aj súdu prvej inštancie posilňujú potrebu jej prítomnosti pri styku a majú vysokú výpovednú hodnotu vo vzťahu k otcovej schopnosti vnímať potreby maloletého I. a naopak, jeho neschopnosti svoje správanie prispôbiť potrebám dieťaťa. Z bližšie opísaných udalostí vyplýva, že otec v skutočnosti nie je ochotný vnímať žiadne iné potreby ako svoje vlastní a žiadne iné dôvody pre určitý spôsob svojho správania ako tie, ktoré akceptuje on sám. Otec sa správal aj pri týchto udalostiach k maloletému I. spôsobom, ktorý by bol pre maloletého I. zdrojom diskomfortu aj za situácie, ak by nemal žiadne vývinové osobitosti. Dňa 19.5.2017, teda v deň, kedy otec mal mať styk s dieťaťom od 15:00 hod. do 18:00 hod., bola kontaktovaná krátko po začiatku školského vyučovania základnou školou, ktorú maloletý navštevuje a bolo jej oznámené, že sa otec domáha stretnutia s maloletým. V uvedený deň mali žiaci tancovať v

centre mesta štvorilku, teda zúčastniť sa na tradičnej udalosti v Košiciach, na ktorú sa maloletý spolu s ostatnými dlhodobo pripravoval. Nacvičoval štvorilku spolu s ostatnými spolužiakmi a nesmierne sa na vystúpenie tešil. Potom, čo otec maloletého I. atakoval školu s požiadavkou na stretnutie s dieťaťom, bolo školou rozhodnuté, že maloletý I. nepôjde spolu s ostatnými deťmi do mesta zúčastniť sa podujatia, keďže škola nebola ochotná vystaviť sa nebezpečenstvu, že by počas presunu, či počas vystúpenia mohol byť maloletý I. svojim otcom odňatý spod dozoru školy. Napriek veľkému sklamaniu maloletého sprevádzanému plačom sa toto rozhodnutie školy nepodarilo zmeniť. Nie je potrebné nijako osobitne argumentovať o tom, že takéto správanie otca, ktorý bez akýchkoľvek zábran pripravil dieťa o zážitok, na ktorý sa niekoľko týždňov tešilo, by zranilo aj dieťa bez akýchkoľvek vývinových problémov. Osobitne zdôraznila, že k takémuto bezohľadnému správaniu otca došlo v čase, kedy nemal oprávnenie na styk s maloletým, keďže začiatok jeho styku bol stanovený až na 15:00 hod.. Keď maloletý I. dal otcovi najavo svoje sklamanie nad tým, že sa štvorilky nemohol zúčastniť, odpoveďou mu bolo, že otec je dôležitejší, ako iné veci. V tejto súvislosti predložila spolu s vyjadrením potvrdenie obvodného oddelenia PZ Košice - Sever sp. zn. ČVS: ORP/SE-KE-2016 z 19.5.2017 o oznámení incidentu z 19.5.2017, ako aj upovedomenie toho istého orgánu sp. zn. ORPZ-KE-OPP3-130-002/2017-N z 23.5.2017 a tiež potvrdenie Základnej školy na E. č. 23 v H. z 19.5.2017, z ktorej vyplýva pravdivosť jej tvrdení o tom, že sa otec počas školského vyučovania dožadoval styku s maloletým I.. Otec maloletého aj druhý deň styku 20.5.2017 pokračoval v správaní, ktoré nemožno nazvať inak, ako rodičovsky nezrelé. Pri návšteve ZOO najprv maloletému kupoval rôzne pochutiny, o ktorých dieťa vie, že mu ich pre ich nevhodnosť či nezdravosť nekupuje, a to vrátane kávy s kofeínom, aby vzápätí na to, keď sa maloletý I. dožadoval ďalších podobných vecí, obvinil ju ako matku z toho, že dieťa je nevychované. Skutočnosť, že otec pred dieťaťom krmil zvieratá v ZOO cukrovinkami už len dokrešľuje infantilnosť otcovho správania. Zásadne nevhodnejším je však ďalší spôsob správania, ku ktorému sa otec uchýlil, keď pred maloletým rozvíjal, že ho matka obvinila z toho, že je pedofil a že z I. robí pred súdom blázna. Maloletý sa po ukončení styku jej pýtal, čo znamená slovo pedofil a aj na ďalšie okolnosti, o ktorých mu otec rozprával. Z týchto okolností nemožno mať žiadne pochybnosti o tom, že jej prítomnosť pri styku otca s maloletým I. je nevyhnutná, keďže umožňuje dieťaťu cítiť istotu pri krajne zneisťujúcom správaní otca a rovnako umožňuje už v zárodku odstrániť, či napraviť dôsledky otcovho nevhodného správania voči maloletému. Argumenty otca o tom, že sa maloleté dieťa stretáva so svojimi rovesníkmi a s inými ľuďmi bez prítomnosti matky, neobstoja, pretože spolužiaci, ani iní ľudia nevykonávajú rodičovské práva voči maloletému a ani nie sú oprávnení maloletého viesť a vychovávať s výnimkou pedagogických pracovníkov, ktorých práva voči dieťaťu sú limitované vzdelávacím procesom. Je teda irelevantné porovnávať kontakt maloletého I. s inými ľuďmi na podporu tvrdenia, že sa môže stretávať s otcom bez prítomnosti matky. Pokiaľ otec vyčítal súdu prvej inštancie, že zohľadnil názor dieťaťa obviňujúcu ju z toho, že neformuje nazeranie dieťaťa na osobnosť otca pozitívne, uviedla, že predovšetkým otec obchádza skutočnosť, že za charakter vzťahu maloletého I. k nemu je zodpovedný on sám, a to práve prostredníctvom zážitkov, o ktoré maloletého I. pripravil. Ak otec bez akýchkoľvek zábran a akýchkoľvek ohľadov ignoruje záujem o maloleté dieťaťa, pripraví ho o zážitok, na ktorý sa teší a konfrontovaný s výčtkami dieťaťa nijakým spôsobom neprejaví ani náznak empatie, ťažko možno akýmkoľvek pôsobením akejkoľvek inej osoby pretvoriť obraz otca, ktorý takto on sám vo vedomí dieťaťa vytvára. Ak otec bez akéhokoľvek rozmyslu umožní dieťaťu konzumovať veci, o ktorých je všeobecne známe, že nie sú zdravé, aby vzápätí dieťa a jeho matku obvinil z nevychovanosti, ťažko možno na tomto základe vytvoriť u dieťaťa príjemné spomienky, ktoré by ho motivovali prirodzene sa tešiť a túžiť po stretnutí s otcom. Maloletý I. vo veku dvanásť rokov je dostatočne schopný vyjadriť svoj názor, ktorý súd správne rešpektoval. Ak by súd neprihliadol na názor dieťaťa spôsobom, ktorý našiel vyjadrenie v napadnutom rozsudku, nie je zrejmé, v čom by malo spočívať rešpektovanie názoru dieťaťa pri rozhodovaní súdu. Len na okraj poznamenala, že vyjadrenie PhDr. N. na pojednávaní 7.4.2017, že názor dieťaťa je potrebné rešpektovať, ale nie je potrebné sa ním riadiť, je ťažko zrozumiteľné. Z týchto dôvodov navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdiť.

17. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol rozhodnúť na základe dostupných dôkazných materiálov v najlepšom záujme maloletého, pri rešpektovaní prejavenej vôle a názoru maloletého I., ktorý ju s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadril na referáte poradensko-psychologických služieb úradu za prítomnosti kolízneho opatrovníka a psychológa úradu.

18. Otec vo vyjadrení (č.l. 1087 - 1090 spisu) k vyjadreniu matky uviedol, že matka neprodukovala žiadne také tvrdenia a argumenty, ktoré by vyvracali dôvodnosť jeho tvrdenia, naopak, len potvrdzuje, že jej prítomnosť pri realizácii styku je ohniskom napätia a prekážkou formovania a utužovania slobodného

a plnohodnotného vzťahu otca s maloletým I.. Matka sa opäť situuje do pozície, že len ona je zdrojom istoty a bezpečia pre svojho syna, jemu dáva nálepky, že je nezrelý, neempatický a nerešpektuje potreby dieťaťa. Pritom nechce nič mimoriadne, len aby mu bolo umožnené tráviť slobodne a bez zásahu matky primeraný čas so svojim synom. Dôvody prezentované matkou vo vzťahu k výroku II (zastupovanie dieťaťa a spravovanie majetku) nie sú vôbec prekvapujúce a iba systematicky zapadajú do rámca jej doterajšieho úsilia neustále ho znemožňovať ako otca a de facto ho vylúčiť zo života maloletého I.. Názor matky nekorešponduje s konštantnou judikatúrou a neexistuje žiadny právny ani rozumný dôvod, aby mu rozhodnutím súdu nebolo priznané právo zastupovať maloletého I. a spravovať jeho majetok. S rozvodom manželstva a zverením dieťaťa do osobnej starostlivosti matky sa v žiadnom prípade neskoncentrovali rodičovské práva oboch rodičov iba do „rúk“ jedného rodiča - matky a jeho rodičovské práva majú byť preto naďalej v plnom rozsahu zachované. Na podporu tvrdení dal do pozornosti odvolacieho súdu relevantné časti rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11.5.2011 sp. zn. 6Cdo 61/2011 a Krajského súdu v Trenčíne zo 6.2.2013 sp. zn. 17Co 9/2013. Tvrdenia matky vo vzťahu k vývojovým osobitostiam maloletého sú v podstate zamerané na neustále akcentovanie potreby jej prítomnosti počas styku a hoci s pravidelnosťou opakuje pojmy, ako vývinové problémy a špecifiká dieťaťa, tieto problémy bližšie nekonkretizuje, iba všeobecne poukazuje na ňou vybrané psychologické správy a s obligatónym dôrazom na to, ako tieto špecifiká maloletého nerešpektuje. Čo je však rozhodujúce, ani súd sa v napádanom rozsudku nijakým osobitným spôsobom nevyjadruje k osobnosti maloletého a v časti rozsudku pojednávajúcej o tom, čo mal súd vykonaným dokazovaním za preukázané, nie je ani len jediná zmienka o nijakých osobitostiach k vývinu dieťaťa. V priebehu ôsmich rokoch súdneho konania bol súd konfrontovaný s viacerými znaleckými posudkami, odbornými vyjadreniami, ktoré posudzovali osobnostný vývoj maloletého I. a ktoré si v zásadných otázkach vzájomne odporovali. Súd napokon závery všetkých týchto odborných správ vôbec nevyhodnotil a to bez toho, aby to aspoň v minimálnej miere zdôvodnil. Nevie teda vôbec posúdiť, či súd videl u maloletého nejaké vývinové špecifiká alebo nie. Takýto postup súdu, keď sa náležite nevysporiadal so závažnými dôkazmi, nepovažuje za zákonný a preto ho napadol odvolaním. Vychádzajúc z rozhodnutia súdu, resp. postoja matky, ktorá postup súdu schvaľuje, znamená to teda, že je zrejme v poriadku, ak súd pre meritórne rozhodnutie de facto považoval za bezvýznamné otázky: či sa manifestujú u maloletého závažné vývinové špecifiká, ktoré si vyžadujú osobitný prístup, ak áno, čo je príčinou, ak nie, prečo je napriek tomu nevyhnutná prítomnosť matky počas styku, trpí alebo netrpí maloletý I. psychiatrickou diagnózou vysokofunkčný autizmus, je alebo nie je potrebné odborným posudkom skúmať potrebu prítomnosti matky počas realizácie styku. Tieto otázky si v priebehu konania súd preukázateľne kládol a považoval ich za tak zásadné, že na ich zodpovedanie nariadil vykonať znalecké dokazovanie, to, prečo súd napokon upustil od potreby poznať odpovede na tieto otázky, už nevysvetlil. Nie je akceptovateľné, aby sa len tak benevolentne pohrávalo so psychiatrickými diagnózami maloletého, resp. s inými jeho disfunkciami. Paradoxne to, na čom matka stavia celú svoju argumentáciu - špecifické potreby maloletého dieťaťa, súd vôbec nevyhodnotil. Matka značnú časť svojho vyjadrenia venuje argumentom o nepoužiteľnosti znaleckých posudkov Doc. S.. O., PhD. a PhDr. N., pritom sa vôbec nezaobera ich obsahom, ktoré úplne ignoruje, ale urputne kladie dôraz na právny formalizmus. Zastáva názor, že závery zmieňovaných znalcov nemožno len tak s ľahkosťou opomenúť. Doc. MUDr. O., PhD. psychiatricky vyšetril maloletého I., čo potvrdil aj vo svojej výpovedi na pojednávaní a mal to za preukázané aj Krajský súd v Košiciach, ktorý mu uznesením z 27.10.2016 č.k. 7CoP 178/20156-871 priznal odmenu. Doc. MUDr. O., PhD je nepochybne renomovaným odborníkom a jeho záver, že maloleté dieťa je z psychiatrického hľadiska zdravé a netrpí žiadnou duševnou chorobou, mali mať pre meritórne rozhodnutie súdu značnú váhu. Obdobne čisto formalisticky súd neprihliadol ani na znalecký posudok PhDr. N., ktorá rovnako vyšetrila maloletého I. a jeho rodičov a ako odborníčka odpovedala na otázky, na ktoré je, ako psychologička kompetentná odpovedať. Jej odpovede sú pritom tiež veľavravné a v príkrom rozpore s tvrdeniami matky. Závery znaleckých posudkov Doc. MUDr. O., PhD a PhDr. N. nezapadajú teda do argumentačného rámca matky, keďže správanie sa otca nevnímajú ako hrozbu pre maloletého I. a jeho styk s maloletým synom nepodmieňujú prítomnosťou matky, práve naopak, títo znalci poukazujú na riziká a problémy, ktoré so sebou prináša absencia otca v živote maloletého dieťaťa. Znalecké posudky presvedčivo vyvracajú doterajšie matkine tvrdenia, matka sa k ich obsahu alibisticky radšej ani nevyjadruje a obmedzuje sa iba na ich formalistické posudzovanie, pričom jej uniká triezvy nadhľad na to, čo bolo cieľom nariadených znaleckých posudkov a aké závery priniesli. Matka tým, že poukazuje na udalosti, ku ktorým malo dôjsť po vynesení rozsudku súdu prvej inštancie, opäť chce demonštrovať, aké „hrôzostrašné“ je otcovo správanie, obviňuje ho, že je necitlivý, nezrelý, infantilný a dokonca, že počas návštevy ZOO si dovolil kúpiť maloletému I. rôzne nezdravé pochutiny. Matkou popísané udalosti, i keď značne skreslené, a k živým spôsobom, sú ďalším dôkazom toho,

že jej prítomnosť pri styku naplňa rolu kontrolóra, ktorý deštruktívne pôsobí na vzťah otca a syna. Matka ho vehementne spochybňuje ako otca, pričom v Španielsku riadne vychováva dve maloleté deti a teda sú mu vlastné primerané výchovné postupy. Napáda ho napriek tomu, že absolvoval niekoľko psychiatrických, resp. psychologických vyšetrení na Slovensku aj v Španielsku, pri ktorých neboli u neho zistené odchýlky od normy, teda ani sexuálna úchyľka. Žiaľ aj túto stránku musí spomenúť, nakoľko matka svojimi podaniami (fotografiami) podsunula súdu obraz o jeho zdanlivo pedofilnom správaní. Na tomto mieste stojí na zamyslenie, kam až siahajú hranice očierňovania jeho osoby. Udalosť súvisiaca s jeho návštevou maloletého na základnej škole, matka mu opäť pripočítava za vinu a navyše to ešte aj premoštuje emočnými vyjadreniami do príčinnej súvislosti s traumatizovaním dieťaťa. Nemal záujem zmariť synovi účasť na vystúpení a sklamanie syna ho úprimne mrzí. Je však scestné ho viniť za nepochopiteľné rozhodnutie školy. Má za to, že priama zodpovednosť za vzniknutú situáciu dopadá výlučne na toho, kto o ňom šíri nezmysli a vytvára o ňom obraz nebezpečnej osoby, pred ktorou treba maloleté dieťa za každú cenu chrániť. Matka polemizuje s tvrdením PhDr. N., že „názor dieťaťa je potrebné rešpektovať, ale nie je potrebné sa ním riadiť“ a hodnotí ho ako ťažko zrozumiteľné napriek tomu, že znalkyňou na pojednávaní bolo jednoducho vysvetlené, že dieťa vzhľadom na svoj vek a životné skúsenosti „si neuvedomuje následky tohto svojho vyjadrenia...“. Namiesto dôslednej snahy viesť maloletého I. k tomu, že otec je pre neho rovnako dôležitý rodič, nepredstavuje pre neho nebezpečenstvo a vzťah s ním môže byť pre neho podnetný a obohacujúci, zakonzervoval sa stav, ktorý neprospeje absolútne nikomu. Dôkazom toho je čas, ktorý uplynul od predbežného opatrenia, ktorým súd rozhodol o potrebe prítomnosti matky. Keďže ani po rokoch sa takáto forma styku neukázala byť vhodná a je iba zdrojom napätia, nerozumie, prečo sa má v tomto experimente pokračovať aj naďalej. V záujme maloletého však tento stav určite nie je. Vyjadrenie matky je jedným veľkým dôkazom toho, že jej postoj voči nemu je výrazne negatívny a je absurdné sa domnievať, že jej prítomnosť bude pozitívne vplývať na styk s maloletým synom. Niekoľkoročný status quo iba potvrdzuje, že prítomnosť matky počas styku je zdrojom napätia, je kontraproduktívna a bráni vo formovaní kvalitného vzťahu medzi ním a synom. Matka sa snaží, aby pristupoval k maloletému synovi identickým spôsobom, ako ona sama, ale každý z rodičov má svoje osobitosti, on je Španiel, je muž a má odlišný temperament, nie je teda možné, aby pristupoval k synovi rovnako, ako matka. Táto odlišnosť však nie je na škodu, jeho nijako nediskvalifikuje a nerobí ho menejcenným voči matke. Odmietol tvrdenia matky, že nevenuje pozornosť problémom maloletého I., práve naopak, pozorne vnímal zmieňované problémy prednesené učiteľkou a ako otca ho to veľmi trápi. Zároveň sa však zamýšľa aj nad tým, v čom tkvie príčina týchto problémov. Je presvedčený, že zmieňované problémy súvisia do značnej miery s tým, že v živote maloletého I. nie je de facto prítomný otec, mužský vzor. Tým, že matka svojim správaním izoluje maloletého I. od neho, ba čo viac, prenáša na syna svoj negatívny postoj k nemu, vytvára u syna napätie. Každé dieťa predsa prirodzene túži po kvalitnom vzťahu s oboma rodičmi. Je priam tragické, že keby sa aj mohol riadne ujať svojej role v živote maloletého I., je mu v tom z nepochopiteľných dôvodov urputne bránené. Je plnohodnotným rodičom schopným v celom rozsahu podieľať sa aktívne na formovaní svojho maloletého syna tak, ako je schopný prispôbiť sa potrebám jeho ostatných dvoch detí vo veku jedného a troch rokov a nie je pre nich nebezpečenstvom, nie je žiadnou hrozbou ani pre maloletého I.. Dokáže sa prispôbiť potrebám dvanásťročného syna, ktorý je navyše starší a zrejší, ako jeho ostatné deti. Neželá si nič mimoriadne len, aby mohol tráviť s maloletým I. adekvátny čas a to bez toho, aby do toho zasahovala matka, aby mohli spolu robiť jednoduché činnosti - smiať sa, hrať sa, objímať sa, držať sa za ruky, rozprávať sa spolu, zdieľať plány a sny, odovzdávať mu svoje skúsenosti, rady, chodiť spolu na výlety, tráviť spolu dovolenky, umožniť mu spoznávať Španielsko a jeho rodinu, ktorá tam žije a množstvo iných bežných vecí, ktoré sú mu doposiaľ upierané. Vo vzťahu k výživnému trval na všetkých dôvodoch uvedených vo svojom odvolaní. Na základe vyššie uvedeného zotrval na podanom odvolaní, a to v celom rozsahu sa naň odvoláva.

19. Matka vo vyjadrení (č.l. 1104) k vyjadreniu otca uviedla, že s odvolacími tvrdeniami otca sa vysporiadala vo svojom vyjadrení k odvolaniu a obsahom vyjadrenia otca sú len opakujúce sa tvrdenia otca, v ktorých sa prejavuje jeho nespokojnosť s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Tiež uviedla, že otcova neochota a neschopnosť podriaďiť svoje správanie potrebám dieťaťa, či právoplatnému rozhodnutiu súdu, sa ďalej manifestuje tým, že otec jednoducho ignoruje povinnosť určenú mu rozsudkom z 19.10.2016 sp. zn. 11P 18/2010 a doposiaľ neuhradil dlžné výživné 9.056,64 Eur napriek tomu, že bol povinný tak urobiť v lehote desiatich dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, t.j. od 19.4.2017. Rovnako ignoruje povinnosť prispievať na výživu maloletého I. 350 Eur mesačne, ktorá mu vyplýva z vykonateľného výroku rozsudku súdu o rozvoze. Pokiaľ ide o jej údajný negatívny postoj k otcovi, poukázala na to, že je to práve otec, ktorý, či už prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo

svojich podaniach alebo sám na pojednávaniach, adresuje jej invectívy a v označovaní ako „šialenej“ mu nebráni ani skutočnosť, že takýto spôsob vyjadrovania je celkom zjavne nezlučiteľný s požiadavkou dôstojnosti pojednávania, na ktorom takéto vyjadrenie na jej adresu predniesol. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdil.

20. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

21. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

22. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

23. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým rozhodol, že právo zastupovať mal. I. a spravovať jeho majetok pre čas po rozvede bude matka, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, použil správne ustanovenia Zákona o rodine, ktoré však nesprávne aplikoval. Pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvede musí súd obligatórne uviesť vo výroku rozsudku časť týkajúcu sa zastupovania maloletého a správy jeho majetku. Zastupovanie dieťaťa navonok je právo konať za dieťa s právnymi účinkami, ktoré je odrazom práva rodičov o dieťati rozhodovať. Zásadne v bežných veciach môže rozhodovať každý z rodičov samostatne. V iných než bežných veciach (ktoré zákon v ust. § 35 nazýva podstatné veci) sú rodičia povinní sa dohodnúť. Pokiaľ sa nedohodnú, rozhodne na návrh jedného z rodičov súd. Správa majetku dieťaťa predstavuje právo rodiča obhospodarovať majetok dieťaťa v súlade s jeho záujmami. Aj toto právo patrí obom rodičom, pokiaľ sú známi, žijú a nebolo im súdom zasiahnuté do spôsobilosti na právne úkony, ani do výkonu rodičovských práv a povinností. Nositeľmi práva zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok sú obaja rodičia a zasiahnuť do výkonu rodičovských práv a povinností môže súd rodičovi výlučne z dôvodov, ktoré sú uvedené v ust. § 38, a to buď pozastavením výkonu, obmedzením výkonu alebo úplným pozbavením výkonu rodičovských práv a povinností. Preto možno v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rozhodnúť výlučne tak, že súd ponechá právo zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok obom rodičom zachované aj na čas po rozvede. Realizovať ho budú v bežných veciach každý samostatne na základe svojho rozhodnutia, v podstatných veciach môže dieťa zastúpiť aj jeden z rodičov, avšak len po dohode s druhým rodičom, keďže o podstatných veciach musia rozhodovať spoločne. V tomto prejednávanom prípade neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali zasiahnuť do výkonu rodičovských práv a povinností otca, preto odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti a v súlade s ust. § 24 ods. 1 vety prvej Zákona o rodine a z nich vyplývajúce zásady rozhodol, že právo zastupovať mal. I. a spravovať jeho majetok majú obaja rodičia.

24. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o výživnom na čas po rozvede spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom v § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav veci, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku v tejto časti presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami otca uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a otec ani v odvolacom konaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o jeho vyživovacej povinnosti k mal. I. na čas po rozvede manželstva. Odvolací súd dodáva, že skutkový základ pre rozhodnutie o výživnom na čas do rozvodu manželstva rodičov detí a po jeho rozvede bol nepochybne totožný, na čo správne poukázal aj súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, keď z uvedeného rozsudku Okresného súdu Košice I z 19.10.2016 sp. zn. 11P 18/2009 citoval časť jeho odôvodnenia. Zároveň je potrebné poukázať aj na rozhodnutie odvolacieho

súdu v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva rodičov, konkrétne na jeho rozhodnutie z 30.3.2017 č.k. 7CoP 19/2017-1040, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie o určení výživného pre mal. I. na čas do rozvodu potvrdený a v rámci ktorého sa odvolací súd vysporiadal s argumentáciou otca vo vzťahu k posudzovaniu jeho potencionálnych zárobkových schopností a možností a majetkových pomerov. V tomto smere odvolací súd nepovažuje za potrebné opakovať uvedenú argumentáciu a v celom rozsahu poukazuje na dôvody rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach z 30.3.2017 č.k. 7CoP 19/2017-1040. Odvolací súd ani po podrobnom preskúmaní napadnutého rozsudku o výživnom nezistil žiadnu zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala iné rozhodnutie o výživnom na čas po rozvode oproti úprave výživného na čas do rozvodu manželstva rodičov. Odvolací súd sa stotožnil s hodnotením možností, schopností a majetkových pomerov otca plniť si vyživovaciu povinnosť k mal. I. a považuje za potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje životné a pracovné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca odvolací súd poznamenáva, že jeho argumentácia rozsahom vlastných nevyhnutných výdavkov pôsobí vo faktickej a právnej rovine smerom k vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu nevyvážené a dovoľuje skôr záver, že subjektívne vnímanie vlastnej životnej situácie otcovi bráni objektívne posúdiť rozsah odôvodnených potrieb mal. I. preukázaných v priebehu konania na súde prvej inštancie. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii otca odvolací súd dodáva, že odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky, sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej kultúrnej, záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie, to znamená, že pokiaľ prezentované výdavky na výživu dieťaťa nevybočujú z rámca potrieb iných detí v tomto veku, je možné ich považovať za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať. Oprávnené potreby dieťaťa pritom v nijakom prípade nezahŕňajú len stravovanie, ale sú dané širšie, konkrétne ide o náklady súvisiace so zabezpečením bývania, ošatenia, nákladov na hygienické a domáce potreby, na vzdelanie, kultúrne a rekreačné vyžitie, pričom v zásade nie je možné u všetkých týchto nákladov vychádzať z minimálnych hodnôt nutných k tomu, aby ich kryli, ale je treba vychádzať z určitého spoločenského priemeru a štandardu, resp. zo zásady rovnakej životnej úrovni rodičov a maloletého dieťaťa. V kontexte zisteného skutočného stavu súdom prvej inštancie považoval odvolací súd námietky otca za účelovú obranu v snahe dosiahnuť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, ako na to vo svojej úvahe poukazoval aj súd prvej inštancie. Vzhľadom na to, že na rovnakom skutkovom základe nie je možné rozhodnúť o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k mal. I. rozdielne na čas do rozvodu manželstva rodičov dieťaťa a na čas po rozvode, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie o výživnom pre mal. I. na čas po rozvode manželstva ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

25. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o úprave styku spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom v § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav veci a posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, nota bene v priebehu konania na súde prvej inštancie boli nepochybne preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o úprave styku, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, a teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by svoj názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. V tomto prejednávacom prípade súd prvej inštancie dôsledne vykonal dokazovanie a úplne zistil skutočný stav, ktorý následne správne právne posúdil, pričom jeho skutkové a právne závery zjavne nie sú svojvoľné, neudržateľné a ani neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd ďalej konštatuje, že rozsudok súdu prvej inštancie o úprave styku napriek jeho stručnosti obsahuje náležitosti rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP a len odlišný

názor účastníka vo vzťahu k záverom súdu uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku nečiní rozhodnutie nezákonným a nepreskúmateľným.

26. Právo styku rodiča s dieťaťom je právo, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti. Právo styku vychádza z Ústavy Slovenskej republiky, keď podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy SR „starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť“. Právo styku vyplýva z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, kde je upravené v čl. 7 ako právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, v čl. 8, ktorý zakotvuje právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných zväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov, v čl. 29 bod. 1, podľa ktorého má výchova dieťaťa viesť k posilňovaniu úcty k rodičom dieťaťa, ale najmä čl. 9 bod 3, podľa ktorého „štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, iba, že by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa“ a súvisiacim čl. 18 bod. 1, ktorý priznáva obom rodičom spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Vzájomná radosť rodiča a dieťaťa z blízkosti toho druhého je základným prvkom rodinného života. Je chránené čl. 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z ktorého vyplýva tiež pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávných väzieb.

27. Právo rodiča, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, stretávať sa s týmto dieťaťom je jedným z jeho základných práv. Na rozdiel od iných rodičovských práv a povinností môže súd upraviť styk rodiča s dieťaťom len vtedy, ak sa rodičia v tejto otázke nedohodli (§ 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Vzťah dieťaťa a rodiča je prirodzeným biologickým vzťahom a každé dieťa potrebuje pre zdravý vývoj pocit spolupatričnosti nielen so svojou matkou, ale aj so svojím otcom. Len ich vzájomné pozitívne pôsobenie v rámci výchovného procesu dáva záruku riadneho vývoja dieťaťa. Výchovné pôsobenie len zo strany jedného z rodičov má spravidla za následok nedostatky spávania a myslenia dieťaťa. Negatívne dôsledky vznikajú v situácii, keď jeden z rodičov bráni druhému stretávať sa s dieťaťom, hoci druhý nedáva k tomu dôvod. Pri rozhodovaní o úprave styku je povinnosťou súdu starostlivo posúdiť časové vymedzenie a miesto styku. Rozhodujúce budú tak okolnosti na strane maloletého dieťaťa, najmä jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v osobnej starostlivosti, denný režim, najmä so zreteľom na školské povinnosti, ako aj okolnosti na strane rodičov, ich vzájomný vzťah, časové a hospodárske možnosti, rodinné pomery a vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča. Rodič, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, uplatňuje pri styku s ním svoju úlohu pri výchove dieťaťa danú mu v ust. § 26 Zákona o rodine.

28. Súd prvej inštancie sa uvedenými princípmi právnej úpravy styku zaoberal dôsledne a na základe nepochybného zistenia, že sa rodičia v tejto otázke nedohodli, upravil styk autoritatívne rozhodnutím súdu a na tom podklade, že neboli preukázané okolnosti, ktoré by odôvodňovali iný rozsah styku, ako bol upravený rozsudkom Okresného súdu Košice I z 19.10.2016 č.k. 11P 18/2009-981 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 30.3.2017 č.k. 7CoP 19/2017-1040, upravil styk otca s mal. I. na čas po rozvoде identicky, ako bol styk upravený na čas do rozvođu manželstva rodičov dieťaťa.

29. K odvolacej námietke otca vo vzťahu k názoru maloletého akceptovaného súdom odvolací súd dodáva, že s realizáciou procesných práv a povinností konania pred súdom bezprostredne súvisí aj právo dieťaťa vyjadriť svoj názor na otázky, ktoré sa ho týkajú a súd tak urobí, ak je to vhodné. Zo slovného spojenia „ak je to vhodné“ vyplýva, že je úlohou súdov, aby v každom jednotlivom prípade starostlivo skúmali, či okolnosti prípadu vyžadujú vypočutie maloletého dieťaťa pred súdom. Odvolací súd sa v plnom rozsahu v tejto otázke stotožňuje s postupom súdu prvej inštancie, ktorý nevypočul maloletého pred súdom, pretože vykonané dokazovanie bolo dostatočným základom pre rozhodnutie o úprave styku a zákon tiež umožňuje zistenie názoru dieťaťa aj inými prostriedkami, napríklad prostredníctvom znalca alebo kolízneho opatrovníka, ako tomu bolo v prejednávacom prípade. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že mal. I. je vo veku, v ktorom sa stabilita jeho názorov a vôle ešte len formuje a mení v závislosti od aktuálnych vonkajších vplyvov a krátkodobých subjektívnych pocitov a môže podliehať zmene v závislosti od týchto faktorov. Práve na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že je predovšetkým na rodičoch, aby svojím správaním, najmä vzájomnou úctou a toleranciou vytvárali bezkonfliktné prostredie pre realizáciu styku a snažil sa o jednotný postup rešpektujúci vôľu dieťaťa pri usmerňovaní a organizovaní programu počas styku, zlepšiť vzájomnú komunikáciu a harmonizáciu ich názorov predovšetkým na realizáciu styku tak, aby to bolo v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

30. Odvolací súd tiež poznamenáva, že relevantné ustanovenia Zákona o rodine o úprave práv maloletého dieťaťa reagujú na Dohovor o právach dieťaťa aj v tom zmysle, aby dieťa nebolo chápané iba ako objekt výchovy bez možnosti vyjadrovať slobodne svoj samostatne vytvorený názor na otázky, ktoré sa ho dotýkajú a je nasmerovaná nielen voči svojim rodičom a rodine, v ktorej dieťa žije, ale aj voči sebe samému, aby si tak dieťa lepšie uvedomilo aj určitú spoluzodpovednosť za svoj pozitívny vývoj.

31. Vo vzťahu k argumentácii otca v odvolaní týkajúcej sa znaleckého posudku PhDr. D. P. č. 5/2013 (č.l. 305-342 spisu) a PhDr. Y. A. č. 7/2010 (č.l. 121-144 spisu), odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že znalecký posudok je len jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý má rovnakú dôkaznú silu ako ostatné dôkazy, nie je možné ho priorizovať a ako každý dôkaz je potrebné hodnotiť ho jednotlivo, ako aj v súvislosti s ďalšími vykonanými dôkazmi. Súd v rámci hodnotenia dôkazov nie je oprávnený posudzovať znalecký posudok z hľadiska jeho odborných záverov, pretože k tomu nemá požadované odborné znalosti, ale nemusí ho akceptovať v prípade, ak by závery znalca nezodpovedali skutkovým zisteniam, resp. by boli v rozpore so zásadami logiky, prípadne prekročovali rámec odborného posúdenia. Otázka vhodnosti konkrétnej úpravy styku z hľadiska frekvencie, rozsahu, či obmedzení, nie je otázkou odbornou, ale právnym posúdením veci a tieto skutočnosti súd hodnotí z hľadiska ostatných dôkazov vykonaných v rámci konania. V tomto prípade závery znaleckých posudkov korešpondujú aj s ďalšími dôkazmi vykonanými vo veci, posudky neobsahujú žiadne rozpory, podávajú vyčerpávajúce odpovede na položené otázky a o ich objektívnosti ani odvolací súd nemal pochybnosti. Odvolací súd dodáva, že otcom vytrhávané niektoré vety, resp. časti znaleckých posudkov z kontextu a ich účelové spájanie do otcom želanej podoby neobstojí, resp. by obchádzal dôsledne a precízne zistený skutočný stav súdom prvej inštancie a jeho relevanciu vyhodnotenú vo vzájomnej súvislosti (§ 191 CSP), nota bene bol by v príkrom rozpore s najlepším záujmom maloletého dieťaťa. Znalecké posudky dávajú dostatok podkladov pre zákonné rozhodnutie v merite veci a z psychologických vyšetrení rodičov a následnej odbornej diagnostiky nepochybne vyplýva, že styk upravený súdom prvej inštancie, čo do jeho frekvencie, rozsahu a realizácie za prítomnosti matky, je v najlepšom záujme maloletého. Znalcami navrhovaný postup, aby sa matka počas styku fyzicky vzdialila na krátku dobu má iba odporúčajúci charakter s relevanciou pre postoj rodičov k otázke styku do budúcnosti, resp. za účelom zistenia, či by sa styk otca s maloletým bez prítomnosti matky osvedčil, ale rozhodne nebola znalcami vylúčená potreba prítomnosti matky pri styku otca s maloletým, ako sa mylne domnieva otec.

32. K odvolacej argumentácii otca, že súd adekvátne nezdôvodnil, prečo neprihliadol na závery znaleckého posudku Doc. MUDr. F. O., PhD a PhDr. D. N., odvolací súd poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 27.10.2016 sp.zn. 7CoP 178/2016, v ktorom odvolací súd už zaujal stanovisko, že znalec Doc. MUDr. F. O., PhD. prekročil rámec súdom zadanej úlohy, keď pribratej konzultantke PhDr. D. N. zadal, aby vypracovala písomný znalecký posudok, a to navyše za situácie, že v predmetnej veci bolo nariadené ďalšie znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie a charakter a rozsah účasti pribratej konzultantky PhDr. D. N. na vypracovanie znaleckého posudku bol v rozpore s účelom činnosti konzultanta, ktorú má zákon na mysli, podľa ktorého úlohou konzultanta je posúdiť iba niektoré čiastkové otázky, na ktoré svojou odbornosťou nepostačuje ustanovený znalec a rozhodne nemôže byť úlohou konzultanta vypracovanie samostatného znaleckého posudku, ako to bolo v predmetnom prípade. Takáto účasť konzultanta na vypracovaní znaleckého posudku sa vymyká z rámca činnosti, ktorú má na mysli zákon pri určení úloh konzultanta a prekračuje ju. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď znalecký posudok znalca Doc. MUDr. F. O., PhD. (prakticky vypracovaný konzultantkou PhDr. D. N.) nezohľadnil ako dôkaz v súlade s čl. 16 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Primárne platí v civilnom procese pravidlo, podľa ktorého sa nezákonné dôkazy, resp. dôkazy získané v rozpore s objektívnym právom považujú za právne neúčinné. Procesnoprávnym dôsledkom predloženia nezákonného dôkazu je skutočnosť, že súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci nezohľadňuje skutočnosti a dôkazy, ktoré boli získané v rozpore so zákonom. Z aplikačnej stránky sa na takéto dôkazy hľadí, ako by neboli uplatnené (čo do účinku ich preukaznej spôsobilosti), čo však nezbavuje súd povinnosti, aby sa s eventuálnou nezákonnosťou dôkazu náležitým spôsobom vysporiadal v odôvodnení rozhodnutia. Princíp legality síce nie je ponímaný v absolútnom slova zmysle, keďže procesná úprava pripúšťa v istých prípadoch výnimku z tohto pravidla, ktorá prichádza do úvahy v tom prípade, ak vykonanie dôkazu získaného v rozpore so zákonom je odôvodnené uplatnením čl. 3 ods. 1 CSP. V praxi ide typicky o dôkazy, pri získaní ktorých došlo k porušeniu ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti (§ 11 a nasl. OZ). Vychádzajúc z vyššie uvedenej úvahy súd prvej inštancie postupoval a rozhodoval v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení

ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi Civilného sporového poriadku (čl. 16 ods. 1 CSP), nota bene postupoval zákonne, keď znalecký posudok znalca Doc. MUDr. F. O., PhD, resp. PhDr. D. N. nezohľadnil pri prejednávaní a rozhodovaní veci ako dôkaz. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné dodať, že vzhľadom na doterajšiu frekvenciu styku otca s maloletým nebolo podstatným ani zisťovanie, či maloletý trpí alebo netrpí ochorením autistického spektra, pretože ani prípadné ochorenie tohto typu nevylučuje pri rešpektovaní špecifických potrieb takto postihnutého dieťaťa jeho styk s rodičom, ako to konštatoval aj Krajský súd v Košiciach vo svojom rozhodnutí z 30.3.2017 č.k. 7CoP 19/2017-1040 vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. I. na čas do rozvodu manželstva. Rovnako však nemožno opomenúť správy Centra špeciálno-pedagogického poradenstva v H., Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva v K., ako ani lekársku správu MUDr. Y. V. detskej psychiatričky a správu MUDr. J. Y. detskej neurologičky so záverom, že u maloletého bola zistená dyslexia a dysgrafia a vypracovaný špeciálny vzdelávací plán, ako aj odporúčaný asistent, resp. diagnostikovaný vysokofunkčný autizmus, z ktorých vyplýva potreba správne zvoleného prístupu otca k maloletému rešpektovaním pokynov matky, ktorá sa osobne stará o maloletého, je najbližšie k dieťaťu a najlepšie pozná jeho duševné a fyzické dispozície.

33. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie odvolacieho súdu (Krajský súd v Košiciach) z 30.3.2017 č.k. 7CoP 19/2017-1040, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Košice I z 19.10.2016 č.k. 11P 18/2009-981 vo výroku o úprave styku otca s mal. I. na čas do rozvodu manželstva potvrdený a v rámci ktorého sa odvolací súd vysporiadal s argumentáciou rodičov vo vzťahu k úprave styku. V tomto smere odvolací súd nepovažoval za potrebné opakovať uvedenú argumentáciu a v celom rozsahu poukazuje aj na dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu z 30.3.2017 č.k. 7CoP 19/2017-1040. Odvolací súd ani po podrobnom preskúmaní rozsudku v napadnutej časti o úprave styku nezistil žiadnu zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala iné rozhodnutie o úprave styku otca s maloletým na čas po rozvode oproti úprave styku na čas do rozvodu manželstva rodičov. Vzhľadom na to, že na rovnakom skutkovom základe a s časovým odstupom 7 dní (rozhodnutie odvolacieho súdu o úprave styku na čas do rozvodu manželstva bol vyhlásený 30.3.2017 a rozsudok súdu prvej inštancie o úprave styku na čas po rozvode manželstva bol vyhlásený 7.4.2017 a v priebehu odvolacieho konania nebola zistená žiadna zmena pomerov, nie je možné rozhodnúť o úprave styku otca s maloletým rozdielne, teda rozhodnutie súdu prvej inštancie a jeho úprava styku otca s mal. I. je správne a zákonné.

34. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie aj v napadnutom výroku o trovách štátu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom v § 66 CMP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne a zákonne rozhodol o náhrade trov štátu, ktoré vznikli titulom znaleckého dokazovania podľa príslušných zákonných ustanovení, v dôsledku čoho je odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách štátu presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. K odvolacej argumentácii otca odvolací súd dodáva, že štát má právo podľa výsledku konania proti účastníkom na náhradu nákladov konania, ktoré platil v konaní vedenom podľa Civilného mimosporového poriadku. Pre priznanie náhrady trov konania, ktoré platil štát, nie je rozhodujúce, či dokazovanie nariadené súdom, v dôsledku ktorého vznikli trovy štátu, bolo opodstatnené, ani to, ktorý účastník navrhol vykonanie konkrétneho dôkazu, pri ktorého výkone vznikli trovy štátu, nie je bezprostredne relevantné. Z uvedeného vyplýva, že v konaniach nesporových, kde nie je možné hovoriť o úspechu alebo neúspechu niektorého z účastníkov konania, má štát právo na náhradu trov konania podľa pomeru účasti na veci a konaní. Vzhľadom na to, že sa jedná o konanie o rozvod manželstva a s tým spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, majú obaja účastníci konania rovnaký pomer účasti na veci a konaní. Vzhľadom na to, že matka maloletého spĺňa predpoklady na oslobodenie od súdneho poplatku, súd prvej inštancie správne rozhodol, keď zaviazal otca zaplatiť trovy štátu v 1/2, a to vo výške 890,14 € a rozhodol, že v prevyšujúcej časti (do výšky podielu matky 890,14 €) štát nemá právo na náhradu trov znaleckého dokazovania.

35. Odvolací súd zdôrazňuje, že je v najlepšom záujme všetkých účastníkov konania ukončiť niekoľkoročné dohadovanie rodičov o styku otca s maloletým, poznačené vzájomným obviňovaním, ako to vyplýva z ústnych vyjadrení a rozsiahlych písomných podaní rodičov zameraných na ich subjektívne vnímanie rozhodných skutočností a diametrálne odlišné hodnotenie tých istých situácií a práve rozhodnutím súdu a jeho dôsledným rešpektovaním sa eliminuje možnosť ďalšej eskalácie napätia, ktoré v súčasnosti má neželaný rozmer a môže byť naplnený najlepším záujmom dieťaťa vytvorením bezkonfliktného styku otca s maloletým I.. Nepochybné je dôležité, že súd stanovil pevné pravidlá styku

na základe rozsiahleho dokazovania a v súlade so zisteným skutočným stavom a zásadami relevantných ustanovení Zákona o rodine upravil frekvenciu, rozsah a spôsob styku, čím nadradil najlepší záujem dieťaťa nad subjektívne predstavy rodičov. Je nevyhnutné, aby si rodičia uvedomili, že rozhodnutie súdu neprinesie želaný výsledok bez toho, aby rodičia nezmenili svoj postoj voči sebe navzájom tak, aby najlepší záujem dieťaťa prezentovaný v priebehu konania aj naplnili.

36. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom, úprave styku a povinnosti otca nahradiť trovy štátu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP doplnil ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

37. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).